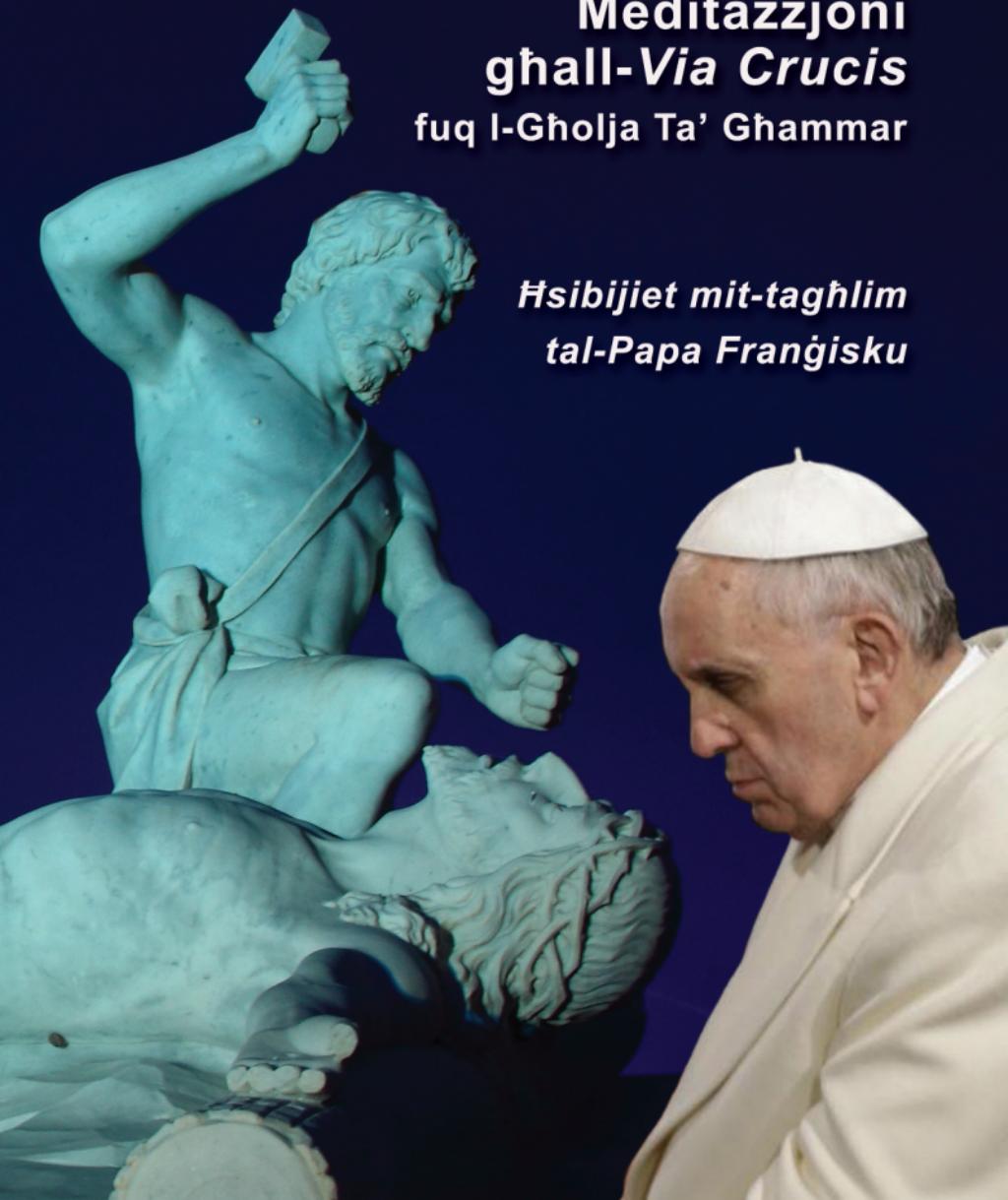

It-Triq tal-Imħabba

Meditazzjoni
għall-Via Crucis
fuq I-Għolja Ta' Għammar

*Hsibijiet mit-tagħlim
tal-Papa Franġisku*

It-Triq tal-Imħabba

*Meditazzjoni għall-Via Crucis
li tinsab fuq l-Għolja Ta' Għammar*

**Hsibijiet mibnija fuq it-tagħlim tal-Papa Franġisku
u miġbura minn Dun Gerard Buhagiar**

It-traduzzjonijiet ghall-Malti
tal-omelji u d-diskorsi tal-Papa Franġisku f'dan il-ktejjeb
huma meħuda mis-sit elettroniku tas-Segretarjat tal-Lajċi
tal-Arċidjoċesi ta' Malta, www.laikos.org.

It-Triq tal-Imħabba

Ippubblikat għall-ewwel darba
Malta, 2014

© Ta' Pinu Publications

Imprimatur
Gaudisii die 25-03-2014
Joannes B. Gauci Vic. Gen.

Disinn u Layout: Joseph Xuereb
Ritratti: Manuel Zerafa, Joe P. Zammit, Joseph Xuereb

Stampat: J. de Bono Printing Press Ltd,
ix-Xewkija, Ghawdex

ISBN: 978-99932-81-06-1

Aktar kopii jinkisbu
mis-Santwarju Ta' Pinu. (tel: 2155 6187)
E-mail: rector@tapinu.org

Dahla:

Għeżeż ħuti,

Is-Salib ta' Ĝesù huwa l-kelma li biha Alla wieġeb għall-ħażen fid-dinja. Kultant jidher li Alla ma jweġibx għall-ħażin, li jibqa' sieket. Fil-realtà, Alla tkellem, wieġeb; u t-tweġiba tiegħu hija s-Salib ta' Kristu; kelma li hija mħabba, hnienā, mahfrah. Hijha wkoll ġudizzju. Alla jiġgudikana billi jhobbna. Niftakruha din. Jekk nilqa' l-imħabba tiegħu, jiena salv. Jekk nirrifjutha, jiena kkundannat... mhux minnu, imma minni nnifsi. Għaliex Alla ma jikkundannax. Huwa jhobb u jsalva biss.

Il-kelma tas-Salib hija wkoll it-tweġiba tal-Insara għall-ħażen li jkompli jaħdem fina u madwarna. L-Insara jridu jwieġbu għall-ħażin bit-tajjeb, billi jieħdu fuqhom is-Salib, bħal Ĝesù. Allura ha nkomplu din il-*Via Crucis* fil-ħajja ta' kuljum. Nimxu flimkien fit-Triq tas-Salib, nimxu waqt li ngorru f'qalbna din il-kelma ta' mħabba u ta' mahfrah. Nimxu waqt li nistennew il-Qawmien ta' Ĝesù, li tant iħobbna. Huwa kollu mħabba.

Ejjew nitolbu l-intercessjoni tal-Verġni Marija.
Hi tgħallimna l-ferħ tal-laqgħa ma' Kristu,
l-imħabba li biha għandna nharsu lejH minn taħt
is-salib, il-heġġa tal-qalb żagħżugħha li biha
għandna nimxu warajh f'din il-Ġimgħa Mqaddsa
u tul-ħajnejha kollha. Hekk ikun.

(Diskors fi tmiem il-Via Crucis, Ruma, 29 ta' Marzu 2013)

L-Ewwel Stazzjon

L-Aħħar Ikla mad-Dixxipli

*Nadurawk, o ġesù, u nberkuk,
għax b'salibek u l-mewt tiegħek inti fdejtna.*

Mill-Iskrittura:

Imbagħad ha l-hobż, radd il-ħajr, qasmu, newwilhulhom u qal: “Dan hu ġismi li jingħata għalikom; agħmlu dan b’tifikira tiegħi”. Hekk ukoll wara l-ikla ha l-kalċi u qal: “Dan il-kalċi huwa l-Patt il-Ġdid b’demmi, id-demm li jixixerred għalikom”. (Lq 22:19-20)

Hsieb:

L-Ewkaristija hi l-quċċata tal-azzjoni ta' salvazzjoni ta' Alla: fil-fatt il-Mulej Ĝesù, li sar hobż maqsum għalina, isawwab fuqna l-hniex u l-imħabba kollha tiegħi, hekk li jgħedded lil qalbna, l-eżixenza tagħna u l-mod ta' kif aħna nirrelataw miegħU u ma' hutna. Hu għalhekk li normalment, meta nersqu għal dan is-Sagament, nghidu li "ha nirċievu t-Tqarbin", "nitqarbnu": dan ifisser li bil-qawwa tal-Ispritu s-Santu, is-sehem fil-mejda Ewkaristika jgħaqqadna b'mod uniku u profond ma' Kristu, u jdewwaqna sa minn issa l-komunjoni shiħa mal-Missier li tikkaratterizza l-ikla tas-Sema, fejn mal-Qaddisin kollha għad ikollna x-xorti li nikkontemplaw lil Alla wiċċe imb'wiċċe. Għeżeż ħbieb, qatt ma nistgħu rroddu ħajr biżżejjed lill-Mulej għad-don li għamlilna bl-Ewkaristija! Hu don hekk kbir u għalhekk hu tant importanti mmorru l-Quddiesa nhar ta' Hadd. Immorru l-Quddiesa mhux biss biex nitolbu, imma biex nirċievu t-Tqarbin Imqaddes, dan il-ħobż li hu l-ġisem ta' Ĝesù Kristu li jsalvana, jaħfrilna, jgħaqqadna mal-Missier. Kemm hi haġa sabiħa li nagħmlu dan!

(Udjenza Generali, 5 ta' Frar 2014)

Mis-Salm 26:

Rit: Jiena nfittex 'il wiċċek, Mulej.

Isma', Mulej, il-leħen tiegħi:
meta nghajjat ġenn għalija u weġibni.
Għalik tgħid qalbi: "Fittxu lil wiċċu". *Rit.*

Jiena nfittex 'il wiċċek, Mulej;
la taħbix wiċċek minni.
La twarrabx fil-korla l-qaddej tiegħek;
inti l-ghajjnuna tiegħi. *Rit.*

Glorja...

*Imbierka l-Passjoni u l-Mewt ta' Sidna Ĝesù.
Mulejja, ġenn għalina, u l-mahfra ta' dnubietna
agħxtina.*

Ġesù jitlob fil-Ġnien taż-Żebbuġ

*Nadurawk, o Ĝesù, u nberkuk,
għax b'salibek u l-mewt tiegħek inti fdejtna.*

Mill-Iskrittura:

Imbagħad hareġ u mar bħas-soltu fuq 1-Għolja taż-Żebbuġ, u d-dixxipli wkoll marru miegħu. Kif wasal hemmhekk qalilhom: “Itolbu li ma tidħlux fit-tiġrib”. Imbagħad tbiegħed minnhom daqs tefgħa ta’ ġebla, u nxteħet għarkupptejh jitlob u jgħid: “Missier, jekk inti trid, warrab minni dan il-kalċi! Iżda tkun magħmula r-rieda tiegħek, u mhux tiegħi”. (Lq 22:39-42)

Hsieb:

Fil-Ġnien taż-Żebbuġ, bħal fil-proċess quddiem Pilatu, Ĝesù ma jagħmilx rezistenza, imma jingħata; hu l-Qaddej sofferenti, imħabbar sa minn qabel minn Isaija, li jitneżżeġ sal-mewt (ara Is 53:12). Ĝesù, din l-imħabba li twassal għas-sagħrifċċju, ma jgħixhiex b'mod passiv jew bhala destin fatali; certament, ma jaħbix it-thassib

uman profond tiegħu quddiem il-mewt vjolenti, imma jafda ruħu b'fidueja shiha f'idejn il-Missier. Ĝesù ngħata għall-mewt minn rajh biex ikun haġa waħda mal-imħabba ta’ Alla l-Missier, f’għaqda perfetta mar-rieda tiegħu, biex juri mħabbtu għalina. Fuq is-salib, Ĝesù “ħabbni u ta lili nnifsu għalija” (Gal 2:20). Kull wieħed u waħda minna jista’ jgħid: Habbni u ta lili nnifsu għalija.

(Udjenza Ġenerali, 27 ta’ Marzu 2013)

Mis-Salm 140:

Rit: Ikun it-talb tiegħi bħal incens quddiemek!

Lilek, Mulej, insejjah; fittex għinni, isma’ leħni, jiena u nsejjahlek.
Ikun it-talb tiegħi bħal incens quddiemek, ikunu jdejja merfugħha ’l fuq bħas-sagħrifċċju filgħaxja. *Rit.*

Qegħedli, Mulej, il-ġiġi fuq fommi, aghħmilli l-ġħassa ma’ bieb xufftejja.

Imma lejk, Mulej Sidi, jiena ndawwar għajnejja, fik nistkenn, la thallinx nintrema. *Rit.*

Glorja...

*Imbierka l-Passjoni u l-Mewt ta’ Sidna Ĝesù.
Mulejja, ħenn għalina, u l-maħfra ta’ dnubietna agħtina.*

Ġuda jittradixxi lil Kristu b'bewsa

*Nadurawk, o Ĝesù, u nberkuk,
għax b'salibek u l-mewt tiegħek inti fdejtna.*

Mill-Iskrittura:

Imbagħad wieħed mit-Tnax, jismu Ġuda l-Iskarjota, mar għand il-qassisin il-kbar u qalilhom: “Xi tridu tagħtuni u jiena nagħtikom lil Ĝesù f’idejkom?”. U huma tawh tletin biċċa tal-fidda bhala ħlas. Minn dak il-ħin beda jfittex okkażjoni tajba biex jagħtihom lil Ĝesù f’idejhom.

(Mt 26:14-16)

Hsieb:

Qalb mimlija bil-kilba biex takkumula l-ġid, hija qalb mimlija bil-kilba, imma mneżzgħha minn Alla. Għalhekk Ĝesù kemm-il darba wissa lill-ghonja, għax għalihom ir-riskju li jorbtu s-sigurtà tagħhom mal-ġid ta' din id-dinja huwa kbir, u s-sigurtà definitiva tinsab f'Alla. Fil-qalb medhija bl-ġhana ma jibqax wisq aktar post għall-fidi: kollox hu okkupat mill-ġhana, m'hemmx post għall-fidi. Jekk, min-naħha l-ohra, inhallu għal Alla l-wisa' li hu tiegħu, jiġifieri

l-ewwel post, allura mħabbu tmexxina biex naqsmu anki l-ġid tagħna, inqiegħdu għas-servizz ta' proġetti ta' solidarjetà u żvilupp, kif naraw f'ħafna eżempji, anki riċenti, fl-istorja tal-Knisja... Jekk, min-naħha l-ohra, bniedem jiġma' għaliex waħdu, x'se jiġrili meta Alla jsejjah lu? Mhux se jieħu l-ġid miegħu għax – tafu – il-kefen m'għandux bwiet! Ahjar naqsmu mal-ohrajn, għax fis-Sema nieħdu magħna dak biss li nkunu qsamna mal-ohrajn.

(*Angelus*, 2 ta' Marzu 2014)

Mis-Salm 50:

Rit: O Alla, ġenn għalina għax dnibna.

Ikollok ħniena minni, o Alla, fi tjubitek; fil-kobor tal-ħniena tiegħek ġassar htijieti. Aħsilni kollni mill-ħtija tiegħi, naddafni mid-dnub tiegħi,

Rit.

Għax jien nagħrafhom htijieti; id-dnub tiegħi dejjem quddiemi. Kontrik biss jiena dnibt, u dak li hu hażin f'ghajnejk għamilt.

Rit.

Glorja...

Imbierka l-Passjoni u l-Mewt ta' Sidna Ĝesù. Mulejja, ġenn għalina, u l-maħfra ta' dnubietna agħtina.

Ġesù kkundannat għall-mewt

*Nadurawk, o Ġesù, u nberkuk,
għax b'salibek u l-mewt tiegħek inti fdejtna.*

Mill-Iskrittura:

Pilatu reġa' staqsiehom u qalilhom: "U x'naghmel imbagħad b'dak li intom issejhulu s-sultan tal-Lhud?". Iżda huma nfexxew jgħajtu mill-ġdid:

"Sallbu!". Qalilhom Pilatu: "Imma x'għamel hażin?". Huma aktar bdew jgħajtu: "Sallbu!". Pilatu mbagħad, biex jogħġġob lin-nies, telqilhom lil Barabba, u lil Ġesù, wara li tah is-swat, tahulhom biex isallbuh.

(Mk 15:12-15)

Hsieb:

Ġesù ma jidholx fil-Belt Qaddisa biex jirċievi l-unuri miżmura għas-slaten ta' din l-art, għal min għandu s-setgħha f'idnej, għal min jiddomina; jidħol biex jiġi msawwat, imkasbar u mgħajjar; jidħol biex jirċievi kuruna tax-xewk, qasba, mantar tal-porpra, ir-regalità tiegħi ssir oggett ta' tħejx u żufjett; jidħol biex jitla' fuq il-Kalvarju mghobbi b'għuda... Ġesù jidħol Ĝerusalem biex imut fuq is-Salib. U propju hawn jiddi bhala Sultan skont Alla: it-tron tiegħi ta' re hu l-ġħuda tas-Salib! Jiġi f'mohhi dak li Benedittu XVI kien jghid lill-Kardinali: Intom prinċipijiet, imma ta' Sultan mislub. Dak hu t-tron ta' Ġesù. Ġesù jieħdu fuqu... Għaliex is-Salib? Għax Ġesù jieħu fuqu l-ħażen, il-ħmieg, id-dnub tad-dinja, anki d-dnub tagħna, tagħna lkoll, u jaħslu bid-demmin tiegħi, bil-ħniena, bl-imħabba ta' Alla.

(Omelija, 24 ta' Marzu 2013)

Mis Salm 145:

Rit: *It-tama tiegħi fil-Mulej.*

La tittamawx fil-kbarat,
ghax il-bniedem ma jsalvakomx.
Malli toħrog ruħu, lejn l-art jerġa' jmur;
jintemmu dakinhar ħsibijietu. *Rit.*

Hieni min f'Alla ta' Ġakobb isib l-ghajjnuna tiegħu,
min għandu t-tama fil-Mulej, Alla tiegħu,
li għamel is-sema, l-art u l-baħar,
u kulma jinsab fihom;
hu li jżomm kelmtu għal dejjem,
li jagħmel haqq lill-mahqurin,
u jagħti l-ħobż lill-imġewħin. *Rit.*

Glorja...

*Imbierka l-Passjoni u l-Mewt ta' Sidna Ĝesù.
Mulejja, ġenn għalina, u l-mahfra ta' dnubietna
agħtina.*

Il-Hames Stazzjon

Ġesù jitlaqa' ma' Ommu Marija

*Nadurawk, o Ĝesù, u nberkuk,
għax b'salibek u l-mewt tiegħek inti fdejtna.*

Mill-Iskrittura:

Xmun berikhom, u qal lil ommu Marija: “Ara, dan se jgħib il-waqgħha u l-qawmien ta' ħafna f'Iżrael; se jkun sinjal li jmeruh, – u inti wkoll, sejf jinfidlek ruħek! – biex jinkix fu 1-ħsibijiet mohabbija fil-qlub ta' ħafna”.

(Lq 2:34-35)

Ħsieb:

Il-ħajja tal-Verġni Mqaddsa kienet ħajja ta' mara tal-poplu tagħha: Marija kienet titlob, taħdem, tmur is-sinagoga... Imma kull għemil tagħha kienet twettqu dejjem f'għaqda perfetta ma' Ĝesù. Din l-ħaqda tilhaq il-qofol tagħha fuq il-Kalvarju: hawn Marija tingħaqad ma' Binha fil-martirju tal-qalb u fl-offerta ta' ħajtu lill-Missier ghall-fidwa tal-bnedmin. Il-Madonna daqet propju mill-ugħiġi ta' Binha u miegħU laqgħet ir-rieda tal-Missier, b'dik l-ubbidjenza li tagħti l-frott, li ggib ir-rebħa vera fuq il-ħażen u fuq il-mewt.

Kemm hi sabiħa din ir-realtà li tgħallimna
Marija: li nkunu dejjem magħqudin ma' Ĝesù!
Nistgħu nistaqsu lilna nfusna: Niftakru f'Ġesù biss
meta tmur xi ħaġa żmerċ jew niġu bżonn xi ħaġa,
jew għandna miegħu relazzjoni kontinwa, ġibberija
profonda, anki meta dan ifisser li nimxu warajh
fit-triq tas-salib?

(*Udjenza Generali*, 23 ta' Ottubru 2013)

Mill-Kantiku ta' Isaija (61:10-62:5)

Rit: *Il-Mulej libbisni bi lbies is-salvazzjoni.*

Nifraħ fuq li nifraħ bil-Mulej,
taqbeż bil-ferħ ruħi b'Alla tiegħi.
Għax hu libbisni bi lbies is-salvazzjoni,
bil-mantar tal-ġustizzja ġhattieni,
bħal għarusk imżejjen b'kuruna,
bħal għarusa tħellex bil-ġawhar tagħha. *Rit.*

Bħalma għarusk jitgħarras xebba,
hekk jitgħarrsek il-Bennej tiegħek;
u bħalma l-ġħarusk jitgħaxxaq b'għarustu,
hekk jitgħaxxaq bik Alla tiegħek. *Rit.*

Glorja...

*Imbierka l-Passjoni u l-Mewt ta' Sidna Ĝesù.
Mulejja, henn għalina, u l-maħfra ta' dnubietna
agħtina.*

Is-Sitt Stazzjon

Ġesù jaqa' taħt it-toqol tas-salib

*Nadurawk, o Ĝesù, u nberkuk,
għax b'salibek u l-mewt tiegħek inti fdejtna.*

Mill-Iskrittura:

Iżda hu rafa' fuqu l-mard tagħna, tgħabba bin-niket tagħna... Hu kien mięru minħabba fi dnubietna, misħuq minħabba fi ħżunitna. Għas-sahħha tagħna waqa' l-kastig fuqu, u bis-swat tiegħu sibna l-fejqan tagħna.

(Is 55:4-5)

Hsieb:

Jekk aħna ngħixu skont il-ligi ta' "għajn b'għajn u sinna b'sinna", qatt m'aħna se noħorgu miċ-ċirku tal-ħażin. Il-Hażin makakk, u jidħak bina billi jgħidilna li bil-ġustizzja umana tagħna nistgħu nsalvaw lilna nfusna u nsalvaw id-dinja. Fir-realtà hija biss il-ġustizzja ta' Alla li tista' ssalvana! U l-ġustizzja ta' Alla dehret fis-Salib: is-Salib huwa l-ġudizzju ta' Alla fuqna lkoll u fuq din id-dinja. Imma kif jiġgudikana Alla? Jiġġudikana billi jaġhti ħajtu għalina! Dan huwa l-aqwa att ta'

ġustizzja li xejjen darba għal dejjem il-prinċep ta' din id-dinja; u dan l-aqwa att ta' ġustizzja huwa wkoll l-aqwa att ta' hnien. Ĝesù jistedinna lkoll biex nimxu f'din it-triq: "Uru hnieni ma' xulxin kif il-Missier tagħkom juri hnieni magħkom" (Lq 6:36). Nitlobkom haġa, issa. Fis-silenzju, ilkoll, ejjew kull wieħed minna jaħseb f'persuna li magħha m'aħniex sew, persuna li rrabjajna għaliha, persuna li ma nħobbux. Naħsbu f'dik il-persuna u fis-skiet, f'dan il-mument, nghidu talba għaliha u nuru hnieni magħha.

(*Angelus*, 15 ta' Settembru 2013)

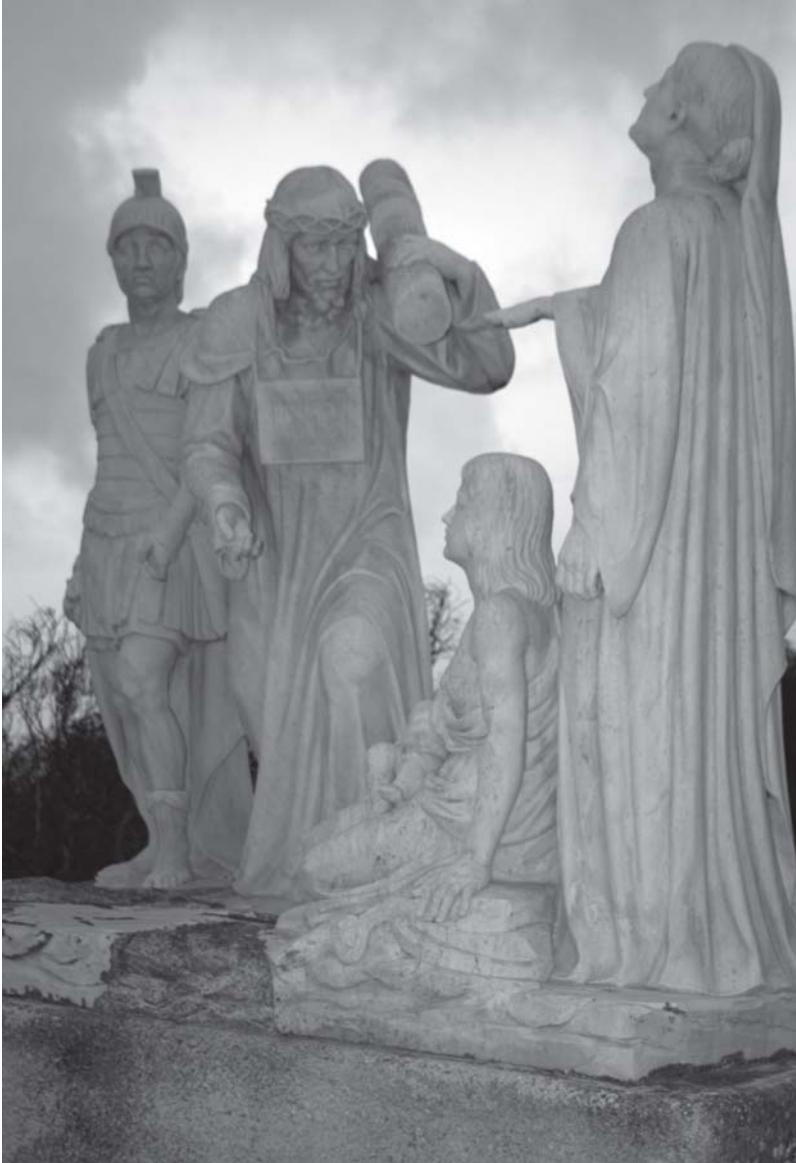
Mis Salm 142:

Rit: Mulej, isma' t-talba tiegħi.

Mulej, isma' t-talba tiegħi,
agħtini widen, nitolbok bil-hnien;
weġibni minħabba l-fedeltà u l-ġustizzja tiegħek.
Tressaqx ghall-ħaqq lill-qaddej tiegħek,
għax ebda bniedem ma hu ġust quddiemek. *Rit.*

Glorja...

*Imbierka l-Passjoni u l-Mewt ta' Sidna Ĝesù.
Mulejja, ġenn għalina, u l-mahfrah ta' dnubietna
agħtina.*

Is-Seba' Stazzjon

Ġesù jiltaqa' man-nisa ta' Ĝerusalemm

*Nadurawk, o Ĝesù, u nberkuk,
għax b'salibek u l-mewt tiegħek inti sdejtna.*

Mill-Iskrittura:

Kotra kbira ta' nies kienet miexja warajh; fosthom kien hemm xi nisa li bdew iħabbi fuq sidirhom u jibku. Imma Ĝesù dar lejhom u qalilhom: “Nisa ta' Ĝerusalemm, mhux lili ibku, iżda ibku lilkom infuskom u lil uliedkom”.

(Lq 3:27-28)

Hsieb:

Il-kultura tal-kumdità ġġibna naħsbu fina nfusna, u ma nħossux għall-karba tal-oħrajn; tagħmilna nghixu fi bżieżaq tas-sapun, li huma sbieħ, imma ma huma xejn, huma biss illuż-żoni artificjali, li twassal għall-indifferenza lejn l-oħrajn, anzi twassal għall-globalizzazzjoni tal-indifferenza. Drajna t-tbatija ta' haddieħor, li ma jimpurtaniex minnha, ma tinteressaniex, mhix affari tagħna!

Nistaqsu lilna nfusna: Min beka għall-mewt ta' dawn l-ahwa (li tilfu ħajjithom fil-baħar)? Aħna

soċjetà li nsiet l-esperjenza tal-biki; il-globalizzazzjoni tal-indifferenza neħħietilna l-kapaċită li nibku!

Nitolbu lill-Mulej il-grazzja li nibku għall-indifferenza tagħna, li nibku għall-kefrija li hawn fid-dinja. Nitolbuk maħfrafha għall-indifferenza lejn tant ħutna... Maħfraf, Mulej!

(Omelija, 8 ta' Lulju 2013)

Mis-Salm 139:

Rit: Mulej, int tgħarbilni u tagħrafni.

Mulej, int tgħarbilni u tagħrafni;
int taf meta noqgħod u meta nqum,
int tagħraf mill-bogħod ħsibijieti.
Int tagħraf il-mixi u l-waqfien tiegħi;
triqati kollha inti tafhom sewwa.

Rit.

Inkun għadni anqas lissint il-kelma,
meta int, Mulej, tkun ġa tafha kollha.
Dawramejt inti thaddanni,
u tqegħedli idek fuqi.

Rit.

Glorja...

*Imbierka l-Passjoni u l-Mewt ta' Sidna Ĝesù.
Mulejja, ġenn għalina, u l-maħfrafha ta' dnubietna
agħxtina.*

Xmun minn Ċirene jgħin lil Ģesù jerfa' salibu

*Nadurawk, o Ĝesù, u nberkuk,
għax b'salibek u l-mewt tiegħek inti fdejtna.*

Mill-Iskrittura:

Kien għaddej wieħed, Xmun minn Ċireni, missier Xandru u Rufu, ġej lura mir-raba', u ġagħluu jerfagħlu s-salib.

(Mt. 27: 32)

Hsieb:

Spiss aħna nimxu wara Ĝesù, imma sa ċertu punt; huwa diffieli li nintelqu fiH b'fiduċja shiħa, fil-waqt li nhallu li l-Ispirtu s-Santu jkun ir-ruħ, il-gwida tal-ħajja tagħna, fil-ġhażliet kollha; aħna nibżgħu li Alla jkun irid jgħaddina minn toroq ġodda, ikun irid johroġna mill-orizzont tagħna, bosta drabi limitat, magħluq, egoista, biex jifthilna qalbna ghall-orizzonti tiegħu...

Il-“ġdid” li Alla jgħib f’ħajnejta huwa dak li lilna jirrealizzana tassew, dak li jaġħtina l-veru ferħ, is-serenità tassew, għax Alla jħobbna u jrid biss

il-ġid tagħna. Ejjew insaqsu lilna nfusna llum: Aħna miftuħin għas-“sorprizi ta’ Alla”? Jew ningħalqu fina nfusna, imbezzgħin mill-“ġdid” tal-Ispirtu s-Santu? Għandna kuraġġ li nimxu fit-toroq ġodda li Alla qiegħed joffri lna?

(Omelija, 19 ta’ Mejju 2013)

Mis-Salm 86:

Rit: Urini, Mulej, triqatek.

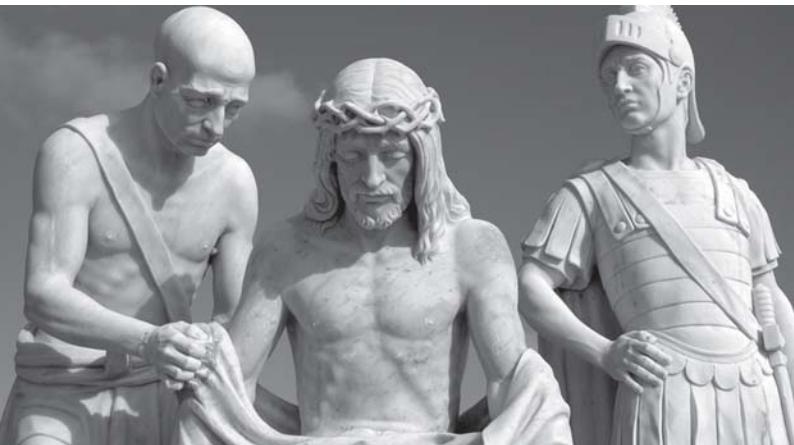
Urini, Mulej, triqatek,
biex nimxi fis-sewwa tiegħek;
agħtini qalb waħda, biex ikoll l-biża’ ta’ ismek.
B’qalbi kollha niżżejk ħajr, Mulej Alla tiegħi,
u nsebbah ismek għal dejjem. *Rit.*

Hares lejja u ħenn għalija,
agħti qawwa lill-qaddej tiegħek,
salva l-iben tal-qaddejja tiegħek.
Urini sinjal ta’ tħubitek,
ha jaraw u jithawdu l-għedewwa tiegħi;
għax int, Mulej, tgħinni u tfarragħni. *Rit.*

Glorja...

*Imbierka l-Passjoni u l-Mewt ta’ Sidna Ĝesù.
Mulejja, ħenn għalina, u l-maħfra ta’ dnubietna
agħtina.*

Ġesù jitneżżeġ minn hwejġu

*Nadurawk, o Ĝesù, u nberkuk,
għax b'salibek u l-mewt tiegħek inti fdejtna.*

Mill-Iskrittura:

Wara li sallbu lil Ĝesù, is-suldati hadu l-ilbies tiegħu u qassmuh f'erbgha, sehem lil kull wieħed minnhom. U hadu wkoll it-tunika; din kienet libsa bla ħjata, minsuġa biċċa waħda minn fuq s'isfel. Ftieħmu bejniethom u qalu: “Ma nqattgħuhiex, iż-żda nitfġħu x-xorti għaliha, u lil min tmiss, jeħodha”.
(Gw 19:23-24)

Hsieb:

Għeżejj hbieb, tinsewx li l-ġisem ta' Kristu qiegħed fil-ġisem tar-refugjati: ġisimhom hu ġisem Kristu... Alla hu twajjeb, ejjew nimitawh. Il-qagħda tagħhom ma tistax thallina indifferenti. U aħna, bħala Knisja, irridu niftakru li meta ndewwu l-ġrieħi tar-rifugjati, l-immigrant u l-vittmi ta' traffikar, inkunu qed inqiegħdu fil-prattika l-kmandament ta' mħabba li ħallielna Ĝesù, meta hu jitwaħħad mal-barrani, ma' min qed ibati, mal-vittmi innoċenti kollha tal-vjolenza u l-abbuż.

Il-Knisja ġġedded illum is-sejħa qawwija tagħha biex jitharsu dejjem id-dinjità u c-ċentralità ta' kull persuna, fir-rispett lejn id-drittijiet fundamentali, kif tgħid id-Duttrina Soċċali tagħha. F'dinja li fiha nitkellmu tant dwar drittijiet, kemm drabi tiġi mžebilha d-dinjità umana! F'dinja fejn nitkellmu tant dwar drittijiet, donnu l-uniċi li għandhom dawn id-drittijiet huma l-flus. Għeżejj huti, ejjew ma ngħixux f'dinja fejn huma l-flus li jikkmandaw. Ma ngħixux f'dinja, f'kultura fejn issaltan l-ossessjoni tal-flus.

(Diskors, 24 ta' Mejju 2013)

Mis-Salm 78:

Rit: Ha jasal quddiemek ilfiq l-imjassrin

Tiftakrilniex il-ħtijiet tal-imgħoddi;
fittex ejja u lqagħna bi ħnientek,
għax ninsabu mifnija għall-aħħar. *Rit.*

Ha jasal quddiemek ilfiq l-imjassrin;
fil-kobor ta' qawwietek
salva 'l dawk li huma għall-mewt. *Rit.*

Glorja...

*Imbierka l-Passjoni u l-Mewt ta' Sidna Ģesù.
Mulejja, ġenn għalina, u l-mahfsra ta' dnubietna
agħxtina.*

L-Għaxar Stazzjon:

Ġesù msammar mas-salib

*Nadurawk, o Ġesù, u nberkuk,
għax b'salibek u l-mewt tiegħek inti fdejtna.*

Mill-Iskrittura:

Meta waslu fil-post jgħidulu 1-Qorrieġha, sallbuhom hemm, lilu u lill-ħatja, wieħed fuq il-lemin tiegħu u l-ieħor fuq ix-xellug. U Ġesù qal: “Missier, aħfrilhom, għax ma jafux x’inhuma jagħmlu”... Fuq rasu kien hemm ukoll kitba li kienet tgħid: “Dan huwa s-sultan tal-Lhud”.

(Lq 23:33-34,38)

Hsieb:

Għal Ġesù, li jisma' l-kelma tal-Missier f'qalbu u jobdiha hija xi haġa importanti. Fil-hajja tiegħu fid-dinja, Ġesù ma kienx, ha ngħidu hekk, immexxi minn xi *remote control*: huwa kien il-Verb inkarnat, l-Iben ta' Alla magħmul bniedem, u f'mument tal-ħajja tiegħu ddecieda bis-shiħiħ li jitla' sa Ĝerusalem ghall-aħħar darba; deċiżjoni li hadha fil-kuxxjenza tiegħu, imma li ma ġadhiex waħdu: hadha flimkien mal-Missier, f'għaqda shiħa miegħu! Iddeċieda li jobdi lill-Missier, waqt li

kellu qalbu miftuha biex jisimghu u jobdi r-rieda tiegħu. Hu għalhekk li l-għażla kienet b'rieda shiħa, għax ġadha flimkien mal-Missier... Ĝesù la jrid Insara egoisti, li jimxu skont ma jgħid il-“jien” tagħhom, li ma jitkellmux ma’ Alla; lanqas ma jrid Insara bla sinsla, Insara li m’għandhomx rieda, Insara li huma mmexxija minn *remote control*... Ĝesù jridna ħielsa; u din il-libertà kif isseħħ? Isseħħ permezz tad-djalogu ma’ Alla, kull wieħed fil-kuxjenza tiegħu. Jekk Nisrani ma jafx jitkellem ma’ Alla, ma jafx jisma’ lil Alla fil-kuxjenza tiegħu, ifisser li mhux liberu.

(*Angelus*, 30 ta’ Ġunju 2013)

Mis-Salm 18:

Rit: *Il-kliem tiegħek, Mulej, huwa spirtu u ħajja!*

Il-liġi tal-Mulej perfetta, u tagħti l-ħajja;
ix-xhieda tal-Mulej hi sewwa,
u tgħalleml lil min ma jafx. *Rit.*

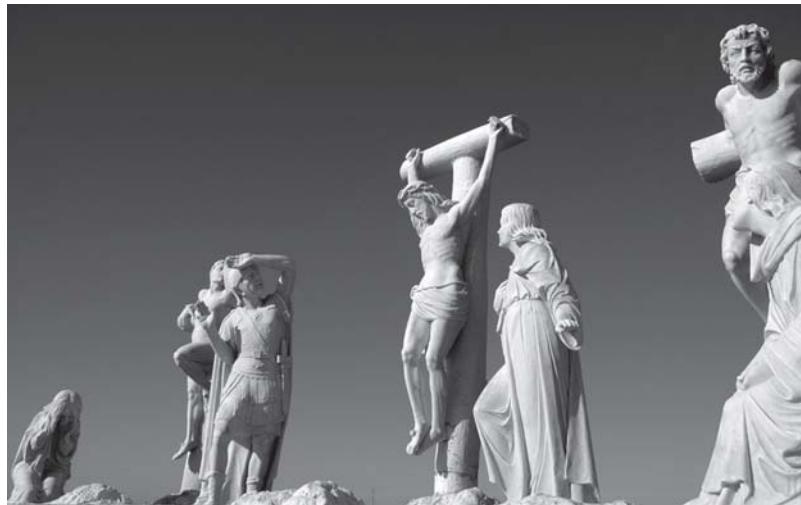
Il-preċetti tal-Mulej dritt, u jferrħu l-qalb;
il-kmandament tal-Mulej safi,
u jdawwal l-ġħajnejn. *Rit.*

Glorja...

*Imbierka l-Passjoni u l-Mewt ta’ Sidna Ĝesù.
Mulejja, ġenn għalina, u l-mahfra ta’ dnubietna
agħxtina.*

Il-Hdax-il Stazzjon:

Ġesù jmut fuq is-salib

*Nadurawk, o Ĝesù, u nberkuk,
għax b’salibek u l-mewt tiegħek inti fdejtna.*

Mill-Iskrittura:

Ĝesù, billi issa kien jaf li kollox kien mitmum, biex isseħħi l-Iskrittura, qal: “Għandi l-ġħatx!”. Kien hemm bieqja mimlija bil-ħall; huma xarrbu sponza bil-ħall, waħħluha ma’ qasba tal-issopu, u ressquhielu lejn halqu. Kif Ĝesù ha

l-hall, qal: “Kollox hu mitmum!”. Imbagħad mejjel rasu u radd ruħu.

(Gw. 19: 28-30)

Hsieb:

San Pawl jistqarr: “Nghid għalija, ma jkun qatt li niftahar jekk mhux bis-salib ta’ Sidna Ģesù Kristu” (Gal 6:14). U jitkellem dwar il-pjagi ta’ Ģesù Msallab, bħala s-sinjali, il-marki distintivi tal-ħajja tiegħu ta’ Appostlu tal-Vanġelu. Fil-ministeru tiegħu, Pawlu daq it-tbatija, in-nuqqas ta’ hila, kien mirbuħ, imma daq ukoll il-ferħ u l-farag. Dan hu l-misteru tal-Ġhid ta’ Ģesù: misteru ta’ mewt u ta’ qawmien... Fis-siegha tad-dlam, fis-siegha tal-prova hemm prezenti u jaħdem digħà ż-żerniq tad-dawl u tas-salvazzjoni. Il-misteru tal-Ġhid huwa l-qalb thabbat tal-missjoni tal-Knisja!... Il-ħidma pastorali li tagħti l-frott, il-fekonditā tat-thabbir tal-Vanġelu la tīgi mis-suċċessi, lanqas mill-fallimenti skont kriterji ta’ valuri umani, imma milli nkunu xebħ tal-logika tas-Salib ta’ Ģesù, li hija l-logika li toħroġ minnek innifsek u tingħata, il-logika tal-imħabba... U huwa mis-Salib, att l-aktar għoli tal-ħniena u tal-imħabba, li nitwieldu bhala “holqien ġdid” (Gal 6:15).

(Omelija, 7 ta Lulju 2013)

Mill-Kantiku fl-Ittra lill-Kolossin (1:12-14:20)

Rit: *Fih għandna l-fidwa, il-maħfra tad-dnubiet.*

Roddu ħajr lill-Missier,
li għamilkom denji li tissieħbu
fil-wirt tal-qaddisin fis-saltna tad-dawl.
Hu ġelisna mill-ħakma tad-dlam,
u daħħalna fis-saltna ta’ Ibnu l-maħbub,
li bih għandna l-fidwa, il-maħfra tad-dnubiet. *Rit.*

Fih għoġobha tgħammar
il-milja kollha tad-divinità;
fih Alla għoġbu jerġa jħabbeb kollox miegħu;
u bid-demmi tiegħu, imixerred fuq is-salib,
ġieb is-sliem permezz tiegħu fis-sema u fl-art. *Rit.*

Glorja...

*Imbierka l-Passjoni u l-Mewt ta’ Sidna Ģesù.
Mulejja, ġenn għalina, u l-maħfra ta’ dnubietna
agħtinna.*

It-Tnax-il Stazzjon:

Ġesù jitniżżeł mis-Salib u jitqiegħed fi ħdan Marija

*Nadurawk, o Ĝesù, u nberkuk,
għax b'salibek u l-mewt tiegħek inti fdejtna.*

Mill-Iskrittura:

Billi kien Jum it-Thejjija tal-Għid, il-Lhud ma ridux li f'jum is-Sibt l-iġsma jibqgħu fuq is-salib, għax dak is-Sibt kien jum solenni għalihom. Talbu

mela lil Pilatu biex jiksrulhom riġlejhom u jnejhhu l-iġsma. Għalhekk gew is-suldati u kisru r-riġlejn tal-ewwel u tat-tieni wieħed li kien msallbin miegħu. Iżda meta waslu għal ġesù, billi raw li kien ga' mejjet, ma kisrulux riġlejh. Madankollu wieħed mis-suldati nifidlu ġenbu b'lanza, u minnufiħ hareġ demm u ilma.

(Gw 19:31-34)

Hsieb:

L-“iva” ta’ Marija, digħi perfetta fil-bidu, issoktat tikber sas-sieghha tas-Salib. Hemm il-maternità tagħha twessghet biex ħaddnet magħha lil kull wieħed u wahda minna, il-ħajja tagħna, biex twassalna għal għand Binha. Marija għexxet dejjem mghaddsa fil-misteru ta’ Alla magħmul bniedem, bħala l-ewwel dixxiplu perfett tiegħu, taħseb fuq kull haġa bejnha u bejn ruħha fid-dawl tal-Ispirtu s-Santu, biex tista’ tifhem ir-rieda ta’ Alla u tqegħidha kollha fil-prattika.

Nistgħu nistaqsu lilna nfusna: Qed inhallu ddawwalna l-fidi ta’ Marija, li hi l-Omm tagħna? Jew nistħajluha ’l bogħod minna, wisq differenti minna? Fil-mumenti ta’ diffikultà, ta’ prova, ta’

dalma, qed inħarsu lejha bħala mudell ta' fiduċja f'Alla, li trid dejjem u biss il-ġid tagħna?

(*Udjenza Ġenerali*, 23 ta' Ottubru 2013)

Mis-Salm 119:

Rit: Henjin dawk li jimxu fil-liġi tal-Mulej.

Henjin dawk li triqthom bla ħtija,
li jimxu fil-liġi tal-Mulej.
Henjin dawk li jħarsu l-preċetti tiegħu,
u li jfittxuh b'qalbhom kollha. *Rit.*

Huma ma jagħmlux ħażen,
imma jimxu fit-triqat tal-Mulej.
Int tajt il-preċetti tiegħek,
biex inħarsuhom bir-reqqa.
Ha jżomm shiħ il-mixi tiegħi
fil-harsien tal-kmandamenti tiegħek! *Rit.*

Glorja...

*Imbierka l-Passjoni u l-Mewt ta' Sidna ġesù.
Mulejja, ġenn għalina, u l-maħfra ta' dnubietna
agħtina.*

It-Tlettax-il Stazzjon

Ġesù jitqiegħed fil-qabar

*Naduraw, o ġesù, u nberkuk,
għax b'salibek u l-mewt tiegħek inti fdejtna.*

Mill-Iskrittura:

U kien hemm wieħed jismu Ġużeppi, membru tal-Kunsill, imma raġel tajjeb u ġust, li ma kienx qabel mal-membri l-ohra f'dak li riedu u f'dak li

għamlu. Kien minn Arimatija, belt tal-Lhudija, u kien jistenna s-Saltna ta' Alla. Dan mar għand Pilatu u talbu l-ġisem ta' Ĝesù; niżżlu mis-salib, keffnu f'liżar, u qiegħdu f'qabar maqtugħ fil-blat, li fih kien għadu ma tqiegħed hadd.

(Lq 23:50-54)

Hsieb:

Tassew li x-xhieda tal-fidi għandha bosta forom, l-istess kif f'affresk kbir hemm il-varjetà tal-ilwien u tal-isfumaturi; imma lkoll huma importanti, anki dawk li ma jidhrux. Fid-disinn kbir ta' Alla kull dettall hu importanti, anki x-xhieda ċkejkna u umli tiegħek, tiegħi, anki dik moħbija ta' min jgħix il-fidi tiegħu bis-semplicità ta' kuljum fir-relazzjonijiet tal-familja, fuq ix-xogħol, mal-ħbieb. Hemm il-qaddisin ta' kuljum, il-qaddisin “moħbija”, speci ta’ “klassi medja tal-qdusija” li lkoll kemm aħna nistgħu nagħmlu parti minnha. Imma f'diversi rkejjen tad-dinja hemm anki min qed ibati, bħal Pietru u l-Appostli, minħabba l-Vanġelu; hemm min jagħti ħajtu biex jibqa' fidil lejn Kristu b'xhieda mmarkata mill-prezz tad-demm. Ejew ilkoll inżommu dan f'moħħna: ma tistax ixxandar il-Vanġelu ta' Ĝesù mingħajr ix-xhieda konkreta tal-ħajja.

(Omelija, 14 ta' April 2013)

Mis-Salm 34:

Rit: Xandru l-kobor tal-Mulej.

Xandru l-kobor tal-Mulej miegħi; ha ngħollu ismu flimkien.

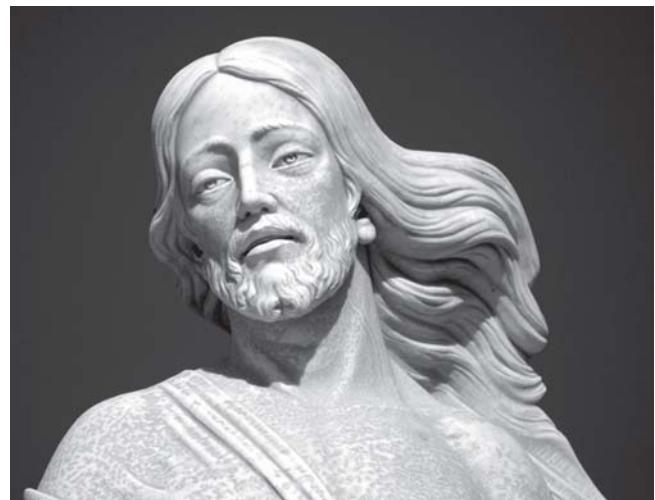
Jien fittixt il-Mulej, u weġibni, minn kull biża' tiegħi ġelisni. **Rit.**

Harsu lejh u jiddi bil-ferħ wiċċkom, u ma jkollkomx għax tistħu.

Dan il-fqajjar sejjah u l-Mulej semgħu, u mid-dwejjaq tiegħu kollha ġelsu. **Rit.**

Glorja...

Imbierka l-Passjoni u l-Mewt ta' Sidna Ĝesù. Mulejja, ġenn għalina, u l-maħfrafha ta' dnubietna agħxtina.

Ġesù Rebbieħ fuq il-Mewt

Nadurawk, o Ĝesù, u nberkuk,
għax b'salibek u l-mewt tiegħek inti fdejtna.

Mill-Iskrittura:

Kmieni mas-sebh tal-ewwel jum tal-ġimġha marru ġdejn il-qabar u ħadu magħhom il-fwejjah li kienu hejjew. Huma sabu l-ġebla mgerrba minn quddiem il-qabar, imma meta dahlu fih, il-katavru tal-Mulej Ĝesù ma sabuhx hemm. U kif kienu mhassbin fuq dan, f'daqqa waħda dehrulhom quddiemhom żewgt irġiel libsin ilbies jiddi. In-nisa, mimlijin bil-biża', baxxew ghajnejhom lejn l-art; imma dawk qalulhom: "L-ġħala qegħdin tfittxuh qalb il-mejtin lil min hu ħaj? Mhuwiex hawn, imma qam!".

(Lq 24:1-6)

Hsieb:

Huma jsibu l-qabar vojt, il-ġisem ta' Ĝesù mhux hemm, seħħet xi haġa ġdida, imma dan kollu s'issa għadu mhu qed juri xejn ċar: iqanqal mistoqsijiet, iħallihom mifxula, mingħajr tweġiba. U hekkhu żewgt irġiel libsin ilbies jiddi, li jghidulhom: "L-ġħala qegħdin tfittxuh qalb il-mejtin lil min

hu ħaj? Mhuwiex hawn, imma qam" (Lq 24:5-6)... Ĝesù mhux mejjet, imma qam, hu *l-Haj!*... Ĝesù hu l-“illum” etern ta’ Alla... Aċċetta, mela, li Ĝesù Rxoxt jidhol f’ħajtek, ilqgħu bhala ħabib, b'fiduċja: Hu l-ħajja! Jekk sal-lum kont imbiegħed minnU, midd pass ċkejken: hu jilqgħek b’idejh miftuħha beraħ. Jekk taħseb li hi haġa iebsa timxi warajh, la tibżax, afda ruħek f’idejH, kun żgur li Hu jinsab qrib tiegħek, qiegħed miegħek u se jagħtik il-paċi li qed tfittex u l-qawwa biex tghix kif irid Hu.

(Omelija, 30 ta’ Marzu 2013)

Mis-Salm 23:

Rit: Il-Mulej hu r-ragħaj tiegħi.

Il-Mulej hu r-ragħaj tiegħi, xejn ma jonqosni;
F'merghat kollha ħdura jqegħedni.
Hdejn l-ilma, fejn nistrieh, jeħodni;
hemm hu jrejjaqni. *Rit.*

Imexxini fit-triq tas-sewwa
minħabba l-isem tiegħu.

Mqar jekk nimxi f'wied mudlam,
ma nibżax mill-ħsara, għax inti miegħi. *Rit.*

Glorja...

*Imbierka l-Passjoni u l-Mewt ta’ Sidna Ĝesù.
Mulejja, ġenn għalina, u l-maħfrah ta’ dnubietna
agħxtina.*

Talba tal-Għeluq:

*Lejn Marija,
Omm il-Knisja u omm
il-fidi tagħna, aħna
nduru fit-talb.*

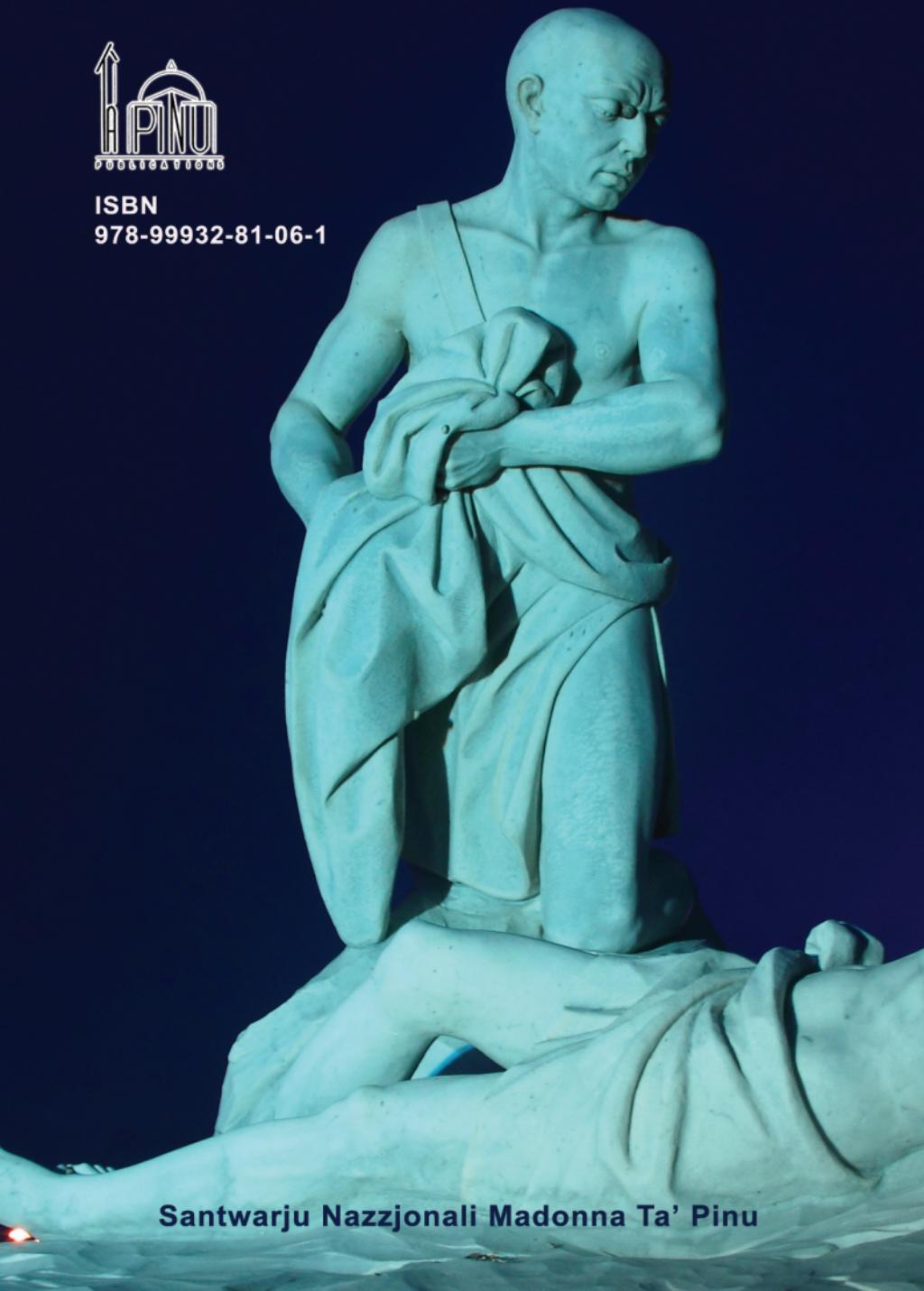
Għin, ja Omm, il-fidi tagħna!
Ifħilna s-smiġħ tagħna għall-Kelma,
biex nagħrfu l-leħen ta' Alla u s-sejħha tiegħi.
Qajjem fina x-xewqa li nimxu warajh,
aħna u ġerġi minn artna
u nilqgħu l-wegħda tiegħi.
Għinna biex inhallu mħabbtu tmissna,
biex inkunu nistgħu mmissuh bil-fidi.
Għinna nafdaw fih bis-shiħ, nemmnu fi mħabbtu,
fuq kollox fil-waqtiet tat-tribulazzjoni
u tas-salib,
meta l-fidi tagħna tissejjah biex timmatura.
Iżra' fil-fidi tagħna l-hena tal-Irxoxt.
Fakkarna li min jemmen qatt ma huwa waħdu.
Għallimna nharsu b'għajnejn Ģesù,
biex hu jkun dawl fil-mixja tagħna.
Ha jikber dejjem fina dan id-dawl tal-fidi,
sa ma jasal dak il-jum bla tmiem,
li hu l-istess Kristu, Ibnek, Sidna!

(Lumen Fidei, 60)

ISBN

978-99932-81-06-1

Santwarju Nazzjonali Madonna Ta' Pinu